

Egidijus Bičkauskas:

"Tarp legalumo ir nelegalumo nėra aiškios ribos"

Andrius Juškevičius

Seimo Centro frakcijos nariams lankantis uostamiestyje, buvo dėkinga proga pabendrauti su žmonėmis, labiau mums pažįstamais televizorių ekranu. Taip "Klaipėdai" davė interviu Kęstutis Glaveckas, lygiai taip su Egidijumi Bičkausku kalbėjome apie organizuoto nusikalstamumo Lietuvoje problemas. Atvirai prisipažinęs, kad nėra pasiruošęs pokalbiui apie organizuoto nusikalstamumo ypatumus uostamiestyje, E. Bičkauskas atkreipė dėmesį į tai, kad senokai, jau nuo pat kooperatinio judėjimo pradžios, kurį palaimino dar M. Gorbačiovas, prasidėjo legalaus ir nelegalaus verslo persipynimas. Pirmieji kooperatoriai, kuriais dažnai tapdavo didelių ir mažesnių įmonių vadovai, pradėjo aktyvų valstybinės nuosavybės ir kapitalo "perpumpavimą" į privačias struktūras. Tuo naudojosi ir nusikaltėliai, slapta ar pusiau slapta reketuodami pirmuosius verslininkus. E. Bičkausko nuomone, Lietuvoje šis procesas vyko nuo 1987-1989 metų. Jeigu pradžioje nusikaltėliai nesidrovėdavo prievartauti netgi kioskelius, tai vėliau, patys sukaupe nemenką kapitalą, stengėsi jį investuoti į legalų verslą. Šiuo metu legalus ir nelegalus kapitalas taip persipynęs, kad sudaro didelį pavojų visai valstybei. Kita vertus, ir žmonių sąmonėje taip pat įvyko pastebima transformacija, tapo nebeaišku, kas legalu, o kas - ne.

- Tačiau Seimas nuolatos priima įstatymus, nejaugi nebuvo laiko sutvarkyti ir atskirti šiuos procesus?

- Tās ir yra, kad mes Seime priimame tiek įstatymų, kad juose susigaudyti net man, teisininkui, nėra paprasta. O kiek dar priimama pataisų! Visa tai tik skatina nepagarbą įstatymams. Šie dalykai taip pat sujaukia protus, neaišku, kas legalu, kas nelegalu. Prisiminkime kad ir tokį dalyką. Daugelis mūsų dar yra sovietinės visuomenės "produktas", o tada mums buvo "įkalta" į galvą, kad spekuliantas yra baisus žmogus ir nusikaltėlis. Ir staiga, beveik per vieną dieną, viskas pasikeitė: "perku - parduodu" tapo normaliu verslu. Vien tai gali sujaukti protus. O tokių pavyzdžių yra ir daugiau.

- Tačiau ar mes nejučiomis neperlenkėme lazdos, neįgdami ir bet kokią moralę?

- Taip, jūs teisingai pastebėjote. Iš tikrųjų, toks dalykas atsitiko. Kas yra moralu, kas yra amoralu? Gal kalta ir mūsų pereinamojo laikotarpio visuomenė, kurioje iš tikrųjų vyksta senų stereotipų laužymas ir naujų formavimasis?

- Spaudoje buvo aprašytas ne vienas atvejis, paminėtas ne vienas faktas, kai akivaizdžios korupcijos reiškiniai tiesiog bado akis. Kaip Jums atrodo, ar mes jau esame bejėgiai kovoti prieš šią "hidrą", ar vėlgi trūksta gerų ir veiksmingų

įstatymų?

- Kovos prieš korupciją klausimas gali turėti, taip saktant, įvairią filosofiją. Vienas dalykas aiškus: korupcijos neįveiksime per vieną dieną, mėnesį ar metus. Galima būtų "kirsti kirviu", tik ar tokiu veiksmu nepadarysime daugiau žalos? Taip, "hidra" yra, jeigu jau vartoti tokį žodį. Tik atsakykime patys sau, ar ta "hidra" nesėdi ir mumyse, kiekvieno žmogaus ir visuomenės sąmonėje? Aš šią situaciją vertinu taip: serga visuomenė, liga, objektyviai žiūrint, yra. Kaip tą ligą gydyti? Yra ir toks gydymo būdas: jeigu skauda galvą, geriausia būtų tą galvą nukirsti. Galima gydyti ir kitais būdais. Man atrodo, kad visuomenėje įprasta "gydyti ligas" ne galvų kapojimo metodais. Bijau, kad atėję valdžion konservatoriai tam tikra prasme sudrumstė vandenį, o jame žuvisms plaukioti yra lengviau...

- O kaipgi su įstatymais?

- Mums jų netrūksta. Problema kita: reikia užtikrinti priimtų įstatymų vykdymą. Kas iš to, jeigu bus priimta šimtas antikorpucinių įstatymų, o nė vienas nebus vykdomas? Kodėl jie nevykdomi? Man ateiina galvon senas kareiviškas anekdotas: jeigu gavai įsakymą, neskubėk jį vykdyti, nes tuoj gausi kitą, priešingą. Deja, situacija su mūsų įstatymais daug kuo panaši: kaip minėjau, nuolatinis įstatymų kaitaliojimas ir papil-

Seimo narys Egidijus Bičkauskas. Gotfrido Tapino nuotrauka

dymai skatina nepagarbą patiem įstatymams.

- Tačiau ar tai nepaliečia ir daugybės valdininkų? Ne tikrumas dėl rytdienos skatina juos tapti korumpuotais...

- Taip, sutinku. Štai, konservatoriai panaikino Vyriausybės atstovus, sugalvojo, kad viename asmenyje bus ir atstovas, ir apskrities valdytojas. Apskrities viršininkas... O kur garantija, kad pasikeitus politinių jėgų pusiausvyrai vėl nebus atstatytos abi pareigybės? Ir dar: ne vienoje apskrityje jau tenka stebėti, kad į tokias atsakingas pareigas skiriami žmonės, visiškai neatsižvelgiant į jų kvalifikaciją, padorumą ir pan. Svarbu tik viena: jų politinis nusistatymas. Tačiau netruks prabėgti keletas metų, tie valdininkėliai pradės galvoti: mano partija rinkimus pralaimės, mane iš šios vietos išmes, reikia galvoti apie rytdieną. Ir "galvoja". Suprantu, kad apskritai tai yra labai žmogiška. (Gal ir aš pats taip "nusižiavau", kad to jau nebesmerkiu?) O iš kitos pusės - tai puikiausia terpė plisti korupcijai. Man atrodo, kad konservatoriai, pradėję tokią didžiulę kadruų kaitą, davė naują apčiuopiamą impulsą korupcijai. Būkime atviri: kiekvienas, patekęs į naują postą, puikiai supranta, kad po ketverių metų viskas gali pasikeisti.

- Galiu pastebėti, kad Vakaruose valdininkų "kasta" turi didesnes darbo garantijas.

- Taip, jeigu jis yra profesionalas, išmano darbą, dirba padoriai, tai politinių "vėjų" kaita neturėtų jo trikdyti ir skatinti bet kuria kaina pasinaudoti esama tarnybine padėtimi.

- O gal kovoti su korupcija daugiau padėtų ir piliečių turto deklaravimo įstatymas?

- Be jokios abejonės. Aš pats daug metų kovojau už tai, kad turto deklaravimas būtų pradėtas kuo greičiau. Tik noriu pa-

brėžti, kad ir po penkerių metų ar daugiau, įvedus turto deklaravimą, nebus viskas aišku. Dalykas kitas: jeigu mes nepradėsime deklaruoti turto šiandien, nepradėsime ir rytoj. Taip vežimas ir važiuos sena vaga. Pradėti būtina, netgi nekreipiant dėmesio į neišvengiamas pradžioje klaidas, nors dabartiniai turto deklaravimo metodai yra tiesiog absurdiški. Galiu paminėti asmeninį atvejį, kai reikėjo deklaruoti turtą prieš Seimo rinkimus. Mano turtas buvo įvertintas ar ne 600 litų suma! Tai - tikras absurdas! Bet mokesčių inspekcijoje man pasakė, kaip aš privalau pildyti deklaraciją ir kaip vertinti tai, ką turiu. Jau senokai tėvai mano vardu užrašė sodą labai gerame Vilniaus priemiesčio rajone. Aš, kaip sąžiningas žmogus, deklaravau, kad tas sodas gali kainuoti 5000 litų. Mokesčių inspekcijoje man paaiškino, kad 1984 metais įsigytas sodas negali tiek kainuoti. Jeigu tada jis kainavo 5000 rublių, tai dabar - 50 litų. Absurdas! Aš iš viso to juokiuosi, bet taip turiu daryti: tokie reikalavimai. Gal matėte LTV laidą "Krantas", kurioje buvo parodytos Kauno "daktarų" vilos ir pilys. Už kokius pinigus pastatyti tokie pastatai? Kol kas jie gali pasiteisinti, kad bobutė, kuri visą gyvenimą dirbo kokia nors valytoja, paliko milijoną dolerių, už kuriuos viskas ir pastatyta. Kaip žmogui man aišku, kad to negali būti. Tačiau kaip teisininkas aš negaliu prie to prikibti. Įstatymai neleidžia. Trumpai tarus, kuo greičiau prasidės turto deklaravimo procesas, tuo greičiau mes pasieksime padėtį, kad "bobutė valytoja" negalės anūkui palikti milijono dolerių palikimo. Arba tai turės būti deklaruota "bobutės" dokumentuose.

- Dėkoju Jums už pokalbį.

NAUJIENA
žmonėms, nesijantiems
akinius

**Nuo sausio
26 dienos**

Pirkdami akinius arba
kontaktinių lęšių porą
visose VISION EXPRESS
parduotuvėse, gausite dovanų
ANTRUS AKINIUS

S. Daukanto g. 10, Klaipėda
Tel. 214395

VISION EXPRESS
OPTICAL SUPERSTORES